

İthalat Sırasında Ödenen Vergiler ve Diğer Mali Yükümlülükler: Türkiye ve Cep Telefonu İthalatı

Canatay HACİKÖYLÜ^a
Anadolu Üniversitesi

Öz

İthalat sırasında ödenen vergi ve diğer mali yükümlülükler ülkemiz mevzuatı açısından oldukça çeşitli ve karışıktır. Bu vergi ve mali yükümlülüklerin bir kısmı malın ithalatı sırasında gümrük idarelerince tahsil edilmekte, bir kısmı da gümrük idarelerine beyanda bulunulmadan önce yükümlüler tarafından ilgili idareler adına açılan hesaplara yatırılarak ödeme gerçekleştirilmektedir. Ayrıca ithalat sırasında alınan gümrük vergisi, ithalat vergileri tanımı içinde yer alırken, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi gibi vergiler hem ithalat hem de dahilde uygulandığından ithalat vergileri içinde değil harcama vergileri kapsamında ifade edilmektedir. Yine ithalat sırasındaki mali yükümlülüklerden olan telafi edici vergiler, ek mali yükümlülükler, fonlar, katkı payları ile kesintiler de mali mevzuatımızda yer alan vergi ve benzeri yükümlülüklerdir. Son yıllarda ithal cep telefonlarında yaşanan vergi artışı yanında bu ürünün ithalatını azaltmak için taksit yasaklanması ve yolcu beraberinde getirilen eşya için sınırlamalara kadar varan bir takım idari önlemlerde uygulamaya konulmuştur. Bu çalışmanın amacı, ithalat sırasında cep telefonları üzerinden alınan vergi ve diğer mali yükümlülükler ile diğer bazı düzenlemelerin beklenen ya da öngörülen sonuçları sağlayıp sağlamadığının tespitidir.

Anahtar Kelimeler:

Cep Telefonu; İthalat; Vergi; Mali Yükümlülükler

Türkiye’de mevcut yasal düzenlemeler kapsamında ithalat sırasında ödenen vergiler ve diğer mali yükümlülükler mevzuatta oldukça dağınık bir şekilde yer almaktadır. Hatta çalışmanın başlığından da anlaşılacağı üzere ithalat sırasında sadece vergisel yükümlülükler bulunmamakta, vergiler dışında fon, katkı payı, kesinti vb adlar altındadır bir takım mali yükümlülükler de yer almaktadır.

Genel olarak bakıldığında, ithalat sırasında ödenen vergi kavramından gümrük vergisi anlaşılmaktadır. Ancak klasik anlamdaki gümrük vergisi küresel bütünleşmeler ve ticaretin serbestleştirilmesi yönündeki gelişmeler nedeniyle önemini kaybetmeye başlamıştır. Bu bağlamda, ülkeler başta yerli üretimi koruma olmak üzere mali veya diğer amaçlarla gümrük vergisi olarak adlandırılmayan fakat uygulandığı eşyaya gümrük vergisi etkisi yaratan vergi ve diğer mali yükümlülükler uygulamaktadırlar (Bulut, 2007: 140).

Gümrük vergisi etkisi yaratan vergi ve diğer mali yükümlülüklerin uygulanması aşamasında 1982 Anayasasının 73. ve 167. maddeleri büyük önem taşımaktadır. Çünkü 1982 Anayasasının 73. maddesi “vergi ödevi” başlığı altında, herkesin kamu giderlerini karşılamak üzere mali gücüne göre vergi ödemekle yükümlü olduğunu, vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin kanunla konulacağı, değiştirileceği ve kaldırılacağını ancak söz konusu vergi ve diğer mali yükümlülüklerle ilişkin muaflık, istisna ve indirim ile oranlarına ilişkin hükümlerinde ilgili kanunun belirttiği aşağı ve yukarı sınırlar içerisinde değişiklik yapma yetkisinin Bakanlar Kuruluna verilebileceği ifade edilmiştir.

Yine Anayasanın 167. maddesi ile “Bakanlar Kuruluna yasa ile dış ticaretin ülke ekonomisi yararına düzenlenmesi amacıyla ithalat, ihracat ve diğer dış ticaret işlemleri üzerine vergi ve benzeri mali yükümlülükler dışında ek mali yükümlülükler koyma

^a Canatay HACİKÖYLÜ, Yrd. Doç. Dr., Anadolu Üniversitesi, İktisat Fakültesi, chacikoylu@anadolu.edu.tr

ve bunları kaldırma yetkisi de verilebileceği" ifade edilmiştir.

Bu yetki tamamen ülkenin ekonomik faaliyetleri ile ilgilidir ve Bakanlar Kuruluna Anayasanın 73. maddesi ile verilen yetkiden daha geniş kapsamlı bir düzenleme imkanı vermektedir (Öz, 2004: 72).

Yukarıda yer alan ifadelerde de anlaşılacağı üzere özellikle ithalatta ekonomik gelişmelerin gerektirdiği durumlarda ekonomiye hızlı ve etkili müdahale etme yetkisi verilen Bakanlar Kurulu, günümüzde bu yetkisini daha çok lüks tüketim olarak da ifade edilen bir takım mal gruplarında kullanmaktadır. Bu lüks tüketim olarak ifade edilen mallardan biri de cep telefonlardır. Son yıllarda ithal cep telefonlarında yaşanan vergi artışı yanında bu ürünün ithalatını azaltmak için taksit sınırlaması ve/veya yasaklanmasına kadar varan bir takım idari önlemlerde uygulamaya konulmuştur.

Bu çalışmanın amacı, ithalat sırasında cep telefonları üzerinden alınan vergi ve diğer mali yükümlülükler ile idari düzenlemelerin beklenen yada öngörülen sonuçları sağlayıp sağlamadığının tespitidir.

Çalışmada ilk olarak ithalat sırasında ödenen vergi ve diğer mali yükümlülükler mevcut düzenlemeler çerçevesinde ele alınacak, daha sonra cep telefonu ithalatı sırasında ödenen vergi ve diğer mali yükümlülükler ile bazı idari düzenlemeler incelenecektir. Daha sonra cep telefonu ithalatı ile ilgili olarak rakamsal büyüklüklere yer verildikten sonra, sonuç ve değerlendirmelerde bulunulacaktır.

İthalat Sırasında Ödenen Vergi ve Diğer Mali Yükümlülükler

İthalat sırasında ödenen vergi ve diğer mali yükümlülükler ülkemiz mevzuatı açısından oldukça çeşitli ve karışıktır. Alınan vergi ve diğer mali yükümlülükler, uygulamaları yürüten kurumlar, bu kurumların mali mevzuat içindeki yerleri ve yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde karşılaşılabilecek yaptırımlar açısından farklılık göstermektedir.

İthalat sırasında alınan gümrük vergisi, ithalat vergileri tanımı içinde yer alırken, katma değer vergisi ve özel

tüketim vergisi gibi vergiler hem ithalat hem de dahilinde uygulandığından ithalat vergileri içinde değil harcama vergileri kapsamında ifade edilmektedir. Yine ithalat sırasındaki mali yükümlülüklerden olan telafi edici vergiler, ek bazı mali yükümlülükler, fonlar, katkı payları ve kesintiler de mali mevzuatımızda yer alan vergi ve benzeri yükümlülüklerdir (Gerçek, 2008: 222).

Devletler vergilendirme yetkilerini uluslararası ya da uluslararası ekonomik bütünleşmelere üye olarak veya uluslararası anlaşmalar yaparak sınırlandırabilirler. Başka bir ifade ile, günümüzde, uluslararası ticaretin serbestleşmesini düzenleyen çeşitli anlaşmaları imzalamış ve Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyesi olmuş ülkelerin bu anlaşma hükümleri çerçevesinde yada ülkelerin kendi aralarında oluşturdukları gümrük birliği veya ikili serbest ticaret anlaşmaları kapsamında gümrük vergisi oranlarını yükseltmeleri oldukça zordur. Bu nedenle koruyucu ve mali amaçlarla, uluslararası anlaşmalara bağlı olmak kaydıyla ithalata konu eşyalara gümrük vergisi dışında benzer etki yaratan ek bazı mali yükümlülükler uygulanması söz konusu olabilmektedir (Bulut, 2007: 142).

Bu vergi ve mali yükümlülüklerin bir kısmı malın ithalatı sırasında gümrük idarelerince tahsil edilmekte, bir kısmı da gümrük idarelerine beyanda bulunulmadan önce yükümlüler tarafından ilgili idareler adına açılan hesaplara yatırılarak ödeme gerçekleştirilmektedir.

İthalat sırasında ödenen vergiler ve diğer mali yükümlülükler ile bunları düzenleyen mevzuat ve tahsili yapmaya yetkili idareler aşağıdaki tabloda verilmiştir (İthalatta Alınan Vergiler ve Mali Yükler, <http://www.gumrukportali.com/hakkimizda/detay.asp?SectionID 08.01.2015>).

Tablo 1. İthalat Sırasında Ödenen Vergi ve Diğer Mali Yükümlülükler

Vergi/Diğer Mali Yükümlülükler	Yasal Dayanak	Tahsilatı Yapan İdare
Gümrük Vergisi	474 Sayılı Gümrük Giriş Tarife Cetveli Hakkında Kanun	İthalat Sırasında İlgili Gümrük İdaresi
Katma Değer Vergisi	3065 Sayılı KDV Kanunu	İthalat Sırasında İlgili Gümrük İdaresi
Özel Tüketim Vergisi	4760 Sayılı ÖTV Kanunu	Ötv Kanunu Eki Listelere ve Aranan Belgelere Göre Gümrük

		İdaresi Veya Vergi Dairesi
Damga Vergisi	488 Sayılı Damga Vergisi Kanunu	Beyanname Tescliline Bağlı Olarak İthalat Sırasında İlgili Gümrük İdaresi
Anti Damping Vergisi	3577 Sayılı İthalat Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun	İthalat Sırasında İlgili Gümrük İdaresi
Sübvansiyona Karşı Telafi Edici Vergi		
Ek Mali Yükümlülük	2976 Sayılı Dış Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun	İthalat Sırasında İlgili Gümrük İdareleri
Telafi Edici Vergi	4458 Sayılı Gümrük Kanunu	İlgili Gümrük İdareleri
Toplu Konut Fonu (Tarım Payı)	2976 Sayılı Dış Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun	İthalat Sırasında İlgili Gümrük İdaresi
Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu (KKDF)	4684 Sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ve 88/12944 Sayılı KKDF Hakkında Karar	İthalattan Önce Finans Kuruluşları
Tütün Fonu	4629 Sayılı Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanunun Geçici 1/A maddesi	İthalat Sırasında İlgili Gümrük İdaresi
Maden Fonu	4629 Sayılı Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanunun Geçici 1/A maddesi	İthalat Sırasında İlgili Gümrük İdaresi
Fikir ve Sanat Eserlerinin Tespit Edildiği Taşınır Maddeler ile Bu Eserleri Çoğaltmaya Yarayan Teknik Cihazların İthalat Bedelleri Üzerinden Yapılacak Kesinti	5846 Sayılı Fikir ve Saat Eserleri Kanununun 44. Maddesi	İthalattan Önce Finans Kuruluşları
Çevre Katkı Payı	2872 Sayılı Çevre Kanununun 18. Maddesi	İthalattan Önce Finans Kuruluşları
Bandrol Ücreti	2011/1406 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	İthalat Sırasında İlgili Gümrük İdareleri

Kaynak:(<http://www.gumrukportali.com/hakimizda/detay.aspx?SectionID,08.01.2015>)

Tablo 1.de görüldüğü üzere ithalat sırasında ödenen en az onbeş adet vergi ve mali yükümlülük bulunmaktadır. Tablo'daki vergi ve diğer mali yükümlülüklerin kanuni dayanaklarının verilmesinin nedeni çalışmasının giriş kısmında da belirtildiği üzere ithalata ilişkin mali mevzuatımızdaki dağınıklığın ortaya konmasıdır. İthalata konu eşyanın niteliğine

göre tabloda verilen vergi ve mali yükümlülükler farklılaşmaktadır. Örneğin gümrük vergisinde eşyanın geldiği ülke yada menşei önemli iken, özel tüketim vergisinde malın niteliği önem kazanmaktadır. Yine toplu konut fonunun (Tarım Payı) alındığı ürün grubu ile bandrol ücretinin alındığı ithal eşya farklılık göstermektedir.

İthalat Sırasında Ödenen Vergiler

İthalat sırasında ödenen gümrük vergisi yürürlükte bulunan gümrük mevzuatı hükümlerine göre, Türkiye Gümrük Bölgesine¹ giren ve çıkan eşyadan ithalat ve ihracat vergisi olarak alınan yükümlülükler verilen genel bir isimdir. Gümrük vergisi bakımından ihracat vergi dışı kalmakta ve gümrük vergisi sadece ithalat üzerinden alınan vergileri ifade etmektedir (Gerçek, 2008: 223).

Gümrük vergisi uygulandığı eşyanın maliyetini/fiyatını artıran özellikte bir vergi türü olup, mükellefler ödedikleri gümrük vergisini eşyanın fiyatına dahil ederek yansıtabilmektedirler.

Gümrük vergisi, gümrük mevzuatı uyarınca, gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihte yürürlükte bulunan gümrük tarifesine göre hesaplanmakta ve tahsil edilmektedir. Gümrük vergisi oranları 474 sayılı Gümrük Giriş Tarife Cetveli Hakkında Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca İthalat Rejim Kararı ile belirlenmektedir. (Bulut, 2007: 143).

Gümrük vergisinin konusu dış ticaret işlemlerine konu taşınabilir eşyadır. Taşınmaz mallar ile hizmetler gümrük vergisinin konusunu oluşturmaz. Ayrıca Türkiye'de gümrük vergileri bir takım teknik özellikleri nedeniyle, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun kapsamı dışında bırakılmıştır. Gümrük idarelerince alınan vergilerin vergilendirme sürecinde uygulanacak usul hükümleri 4458 sayılı Gümrük Kanunu ile düzenlenmiştir. Anılan kanun ile belirlenen usul ve esaslar Türkiye Gümrük Bölgesine giren ve çıkan eşyaya ve taşıtlara uygulanmaktadır (Öner, 2014:509).

Gümrük vergisinin yanında ithalat sırasında ödenen vergiler içerisinde önemli bir yer tutan ve harcamalar

¹Türkiye Gümrük Bölgesi, Türkiye'nin siyasi sınırlarını, hava sahasını, karasularını ve iç sularını kapsayan ve Türk Gümrük Mevzuatının uygulandığı bölgedir.

üzerinden alınan diğer vergiler; katma değer vergisi, özel tüketim vergisi ve damga vergisidir. Harcama vergileri alanında geçerli olan varış ülkesinde vergileme ilkesi uyarınca, ihracata yönelik mal ve hizmetler vergiye tabi değilken, ithal edilen eşyalardan gümrük vergisi dışında katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi de alınabilmektedir. Ayrıca damga vergisine tabi kağıtlar arasında dış ticaret işlemlerinde gerekli olan bazı belgeler²yer aldığından ithalat sırasında alınan vergilerden biri de damga vergisidir (Gerçek, 2008: 223).

İthalat sırasında alınan katma değer ve özel tüketim vergileri gümrük vergisine eş etkili birer vergi niteliğinde değildir. Çünkü bu vergiler ithalat sırasında uygulandığı gibi dahilde de uygulanmakta ve konu, oran, istisna ve muaflık yönünden aralarında bir farklılık bulunmamaktadır (Öner, 2014: 510).

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu hükümleri uyarınca katma değer vergisi, her türlü eşya ithalatı ve ithal edilen eşyalar için yurtdışından temin edilen hizmetler üzerinden alınan bir yayılı muamele vergisidir.

İthalat sırasında katma değer vergisi yükümlülüğü, Gümrük Kanununa göre gümrük vergisi ödeme mükellefiyetinin başladığı anda, gümrük vergisine tabi olmayan işlemlerde ise gümrük beyannamesinin tescili anında doğmaktadır.

Katma Değer Vergisi Kanununun işleyişine paralel olarak 4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun ekli dört listesi bulunmaktadır. Bu listelerde yer alan eşyanın ithalatında bir defaya mahsus olmak üzere gümrük idarelerince özel tüketim vergisi tahsil edilmektedir. Özel tüketim ve katma değer vergilerinin özelliği gereği, ithal edilen eşyadan her iki verginin de alınması söz konusu ise, önce özel tüketim vergisi daha sonra toplam tutar üzerinden katma değer vergisi hesaplanır ve tahsil edilir (Gerçek, 2008: 224).

Mevcut düzenleme çerçevesinde Katma Değer Vergisi Kanunu (I) ve (II) sayılı listelerinde yer alanlar hariç,

vergiye tabi işlemler için %18, (I) sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için %1, (II) sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için %8 oranında katma değer vergisi alınmaktadır. Özel tüketim vergisinde ise (I), (II), (III) ve (IV) sayılı listelerde yer alan eşyadan maktu ve nispi olarak değişik miktar ve oranda vergi alınmaktadır.

İthalat sırasında alınan katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi esas itibarıyla 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine tabidir. Ancak vergisi ödenmeden veya eksik ödenerek gümrük bölgesine sokulan eşya için hiç alınmamış veya eksik alınmış katma değer ve özel tüketim vergileri hakkında 4458 sayılı Gümrük Kanununa göre işlem yapılmaktadır.

İthalat Sırasında Ortaya Çıkabilen Diğer Vergiler

3577 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkındaki Kanun uyarınca, ithalatta haksız rekabet hallerinden dumping veya sübvansiyona konu olan ithalatın sebep olduğu zarara karşı İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kurulu tarafından yapılan soruşturma sonucunda dumping veya sübvansiyona konu edildiği tespit edilen eşyanın ithalatında dumping'e karşı vergi ile sübvansiyona karşı telafi edici vergi alınmaktadır.

Anti-Dumping vergisi ve sübvansiyona karşı telafi edici vergi dışında 4458 sayılı Gümrük Kanunu uyarınca bazı durumlarda ödenmesi gereken telafi edici vergi ile 2976 sayılı Dış Ticaretin Düzenlenmesi Hakkındaki Kanun uyarınca yerli üreticinin korunması veya ithalattan kaynaklanan vergi kayıplarının önlenmesi amacıyla bazı ek mali yükümlülüklerde uygulanmaktadır.

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) kuralları, tüm üye ülkelere yerel endüstrilerini yabancı ihracatçıların "haksız" ticaret uygulamalarına karşı korunmaları için gerekli önlemleri alma imkanı tanımaktadır. İthalatçı ülkegeer, yürütülen anti-dumping soruşturması sonucunda;(i) bir ürünün ithalatının dumpingli olduğunu ve (ii) bu dumpingli ürün ithalatının benzer ürünün³ yerel üreticilere zarar veya tehdit oluşturduğu

² Damga Vergisi Kanununa Ekli (I) Sayılı Tabloda yer alan ve dış ticaret işlemleri ile ilgili kağıtlar genel olarak şunlardır: Gümrük Beyannameleri, Gümrük Özel Beyan Formları, Menşe ve Mahreç Şahadetnameleri, Konşimentolar ve Taşıma Belgeleridir.

³Benzer ürün: İthal edilen ürün ile aynı özellikleri taşıyan bir ürün. Başka bir ifade ile söz konusu ürüne her yönüyle benzer bir ürün veya böyle bir ürün mevcut değilse her açıdan benzer olmamakla birlikte söz konusu ürün

veya bir üretim dalının kurulmasını fiziki olarak geciktirdiğibilirlerse söz konusu ithalata anti-damping vergisi veya fiyat taahhüdü⁴ şeklinde anti-damping önlemleri uygulayabilir.

Zararı telafi etmek için gerekli anti-damping vergisi miktarını belirlemede, genel olarak yerli endüstriye zarar vermeyecek ihrac fiyatı düzeyini gösteren “hedef fiyatlar” veya “zararları olmayan FOB marjları” referans alınarak hesaplama yapılmaktadır (Anti Damping Uygulamaları, İthalatçı ve İhracatçılar İçin El Kitabı, <http://www.orgtr.org>, 08.01.2015).

DTÖ'ne üye bir devlet tarafından toplum çıkarlarını gözeterek üretimi ve ihracatı çeşitli şekillerde etkilemek ve yerine göre üreticileri/ihracatçıları korumak ve teşvik etmek amacıyla para ya da para olarak ifade edilebilecek diğer şekillerde verilen karşılıksız mali yardımlar sübvansiyon olarak adlandırılmaktadır (GATT Bilgilendirme Rehberi, 2009: 19).

Telafi edici önlemler anlaşmasına göre sübvansiyona karşı telafi edici vergi uygulaması için soruşturma açılması gerekmektedir. Açılan bu soruşturmalar, anlaşmaya göre istisnai durumlar dışında bir yıl içinde tamamlanmalıdır. Yine ilgili anlaşmalar çerçevesinde, sübvansiyonun sona ermesi veya yeniden başvurulması ihtimali olmaması durumlarında, telafi edici veri uygulamasının normal olarak yürülüğe girdikten itibaren beş yıl içinde sona erdirilmesi hüküm altına alınmıştır (İGEME, 2010: 238).

Anti-damping vergisi ve sübvansiyona karşı telafi edici vergi gümrük idarelerince, ithalat sırasında alınan diğer vergilerden ayrı olarak tahsil edilir veya teminata bağlanır. Anti-damping vergisi ve telafi edici verginin tahakkuku ve tahsili gümrük mevzuatı hükümlerine göre yapılmaktadır (Öner, 2014:523).

Yukarıda ifade edilen anti-damping ve sübvansiyona karşı telafi edici vergi dışında uygulamada bazı ek mali

yükümlülükler ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu uyarınca telafi edici vergi de bulunmaktadır.

2976 sayılı Dış Ticaret Düzenlemesi Hakkında Kanun uyarınca yerli üreticinin korunması ve ithalattan kaynaklanacak vergi kayıplarının önlenmesi amacıyla Bakanlar Kuruluna ithalat işlemleri üzerine konulan vergi ve benzeri yükümlülükler dışında ek mali yükümlülükler koyma yetkisi verilmiştir.

DTÖ'ne üye ülkelerin hem uluslararası anlaşma hükümleri hem de ikili serbest ticaret anlaşması hükümleri gereğince gümrük vergilerini artırmaları oldukça zordur. Bu durumda ülkeler yerli üreticinin korunması veya ithalattan kaynaklanacak vergi kayıplarının önlenmesi amacıyla uluslararası anlaşma hükümleri çerçevesinde ithalata konu eşyaya ek mali yükümlülükler uygulanabilmektedir.

4458 sayılı Gümrük Kanunu uyarınca ödenmesi gerekebilecek telafi edici vergi, üçüncü ülke⁵ menşeli bir eşyanın Dahilde İşleme Rejimi kapsamında ithal edildikten sonra üretim sürecini müteakip ihrac ürünü olarak ATR Dolaşım Belgesi ve Menşe İspat Belgesi eşliğinde, AB üyesi ülkelere, serbest ticaret anlaşması imzalanan ülkelere, Pan-Avrupa Menşe Kümülyasyonuna taraf olan ülkelere ihrac edilmesi halinde ithal edilen eşya ile ilgili olarak ödenen vergidir (Dahilde İşleme Rejimi ve Telafi Edici Vergi, <http://www.ithalatihracat.biz>, 05.01.2015).⁶

İthalat Sırasında Uygulanan Fonlar

Bir eşyanın ithalatı sırasında uygulanan fonlar mevzuatımızda toplu bir şekilde bulunmadığından, hatta bazısının yasal dayanağı bile kalmadığından ve ithal eşyasının niteliğine göre değiştiğinden dolayı sayısı tam olarak bilinmemektedir. Bu nedenle, bu çalışmada uygulamada en çok karşılaşılan Toplu Konut Fonu (Tarım Payı), Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu (KKDF), Tütün Fonu ve Maden Fonu ile ilgili bilgiler verilecektir.⁷

özelliklerine yakın benzerlik gösteren özelliklere sahip bir başka üründür.

⁴ Fiyat taahhüdü: Soruşturma konusu ürünün ihracatçılarının gönüllü olarak ihrac fiyatlarını artırma veya dampingli fiyatlarla ihracata son verme taahhüdünde bulunmalarını ifade eden bir kavramdır.

⁵ Üçüncü Ülke: Gümrük Birliği Ülkeleri ve EFTA Ülkeleri dışındaki kalan ülkeler.

⁶ Daha ayrıntılı bilgi için Dahilde İşleme Rejimi Hakkında Genelge : (2008/2) Telafi Edici Vergi Uygulamasına bakınız.

⁷ 21.02.2001 tarihinde 4629 sayılı Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkındaki Kanununun Geçici 1. maddesinin (A) bendi uyarınca “Bu kanun ile yürürlükten kaldırılan fonların

Toplu Konut Fonu (Tarım Fonu) 2976 sayılı Kanun uyarınca, İthalat Rejim Kararı eki işlenmiş tarım ürünlerinin yer aldığı liste kapsamı eşyanın ithalinde, bu ürünün bünyesinde yer alan tarım ve sanayi payı ayrıştırılarak, belirlenen tarım payı üzerinden tahsil edilen maddi bir yükümlülüktür (İthalatta Alman Vergiler ve Mali Yükler, <http://www.gumrukportali.com>, 08.01.2015). İthalat Rejim Kararı eki (III) sayılı liste işlenmiş tarım ürünleri ve (IV) sayılı liste olan balık ve diğer su ürünleri için geçerli olabilecek Toplu Konut Fonunun miktarı/yüzdesi yine İthalat Rejim Kararı eki listelerinde yer almaktadır.

Türkiye’de 1988 yılından itibaren uygulanmakta olan Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu (KKDF), gerek yurt içi gerekse yurt dışı kaynaklı kredi kullanımında anapara, faiz veya ithal edilen mal bedeli üzerinden ve bankalarca tahsil edilerek TC Merkez Bankasına aktarılan bir fondur. Dış ticarete ödeme şekillerinden kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödemelerde, malların fiili ithalatının gerçekleşmesinden sonra ithalat bedelinin ödenmesi suretiyle ithalatçının kredilendirilmiş olması nedeniyle %6 fon alınmaktadır (Yurtsever, 2012: 256).

İthalat sırasındaki fonlardan biri de Tütün Fonudur. Bu fon 4629 sayılı Kanuna dayalı çıkarılan Bakanlar Kurulu Kararında yer alan tütün ve sigaradan ithalat sırasında alınan ve doğrudan bütçeye gelir yazılan bir mali yükümlülüktür. Yine Madencilik yada Maden Fonu olarak adlandırılan fon, Avrupa Birliği dışındaki ülkelerden yapılacak bazı maden ithalatındaki bir yükümlülüktür.

İthalat Sırasındaki Diğer Mali Yükümlülükler

Fikir ve sanat eserlerinin tespit edildiği taşıyıcı materyaller ile bu eserleri çoğaltmaya yarayan teknik cihazların ithalat bedelleri üzerinden yapılacak kesintinin yasal dayanağı 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunudur. İlgili kanun gereğince her türlü boş video kaseti, ses kaseti, bilgisayar disketi, CD, DVD gibi taşıyıcı materyaller ile fikir ve sanat eserlerinin çoğaltılmasına yarayan her türlü teknik cihaz ithalatı

üzerinden alınan mali bir yükümlülüktür. Benzer şekilde 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca ithalatına izin verilen kontrole tabi yakıt ve atıklar üzerinden de çevre katkı payı ödenmektedir (İthalatta Alman Vergiler ve Mali Yükler, <http://www.gumrukportali.com>, 08.01.2015).

İthalat sırasındaki diğer mali yükümlülükleri başlığı altında inceleyeceğimiz son yükümlülük ise Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT) Bandrol Ücreti’dir. Yasal dayanağı 3093 sayılı Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu olan bandrol ücreti kanunda belirtilen cihazları ticari amaç doğrultusunda ithal edenler için satıştan önce, ticari amaç dışında yurda getirenler için ise ithalat işlemlerinden önce ödenmek zorundadır (TRT Bandrol Ücreti Oranlarının Tespitine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı, 2011). Bandrol ücreti, TRT yayını alabilen radyo, televizyon, video ve birleşik cihazlardan, bandrole tabi cihazın gümrük giriş beyannamesindeki özel tüketim vergisi hariç katma değer vergisi matrahı üzerinden bir defaya mahsus alınan ücrettir (Bahadır, 2014: 3).

Cep Telefonu İthalatı Sırasındaki Vergiler ve Diğer Mali Yükümlülükler

Mevcut yasal düzenlemelere göre ticari miktar ve nitelik arz eden kullanılmamış cep telefonlarının dış ticaret rejimi esasları dahilinde Türkiye’ye ithali serbesttir. Söz konusu eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulmasına ilişkin olarak öncelikle eşyanın Türk Gümrük Tarife Cetvelinde sınıflandırıldığı 12 haneli Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonunun (GTİP) tespit edilmesi gerekmektedir. Cep telefonunun sınıflandırıldığı GTİP numarasının belirlenmesini takiben eşyaya yürürlükte olan ve uygulanması gereken oranlar ve varsa ticaret politikası önlemleri uygulanarak eşyanın serbest dolaşıma giriş işlemi tamamlanır. Bununla birlikte; eski kullanılmış, yenileştirilmiş ve kusurlu (defolu) cep telefonlarının ithalatı Ekonomi Bakanlığının iznine tabidir. Ayrıca ithal edilen cep telefonlarının ithalatçıları tarafından Bilgi ve İletişim Kurumuna kayıt altına alınması amacıyla beyan edilmesi zorunludur (Gümrük ve

gelirlerine ilişkin olarak bu konularda yeni bir düzenleme yapılincaya kadar..... fonlar tahsil edilmeye devam edilir ve doğrudan bütçeye gelir yazılır” hükmü yer almaktadır.

Ticaret Bakanlığı, Sıkça Sorulan Sorular, http://www.ggm.gtb.gov.tr, 05.01.2015). Mevcut yasal düzenlemelere göre posta/hızlı kargo taşımacılığı yoluyla muaf olarak veya vergileri ödenerek Türkiye Gümrük Bölgesine cep telefonu getirilmesi mümkün değildir.

Kılavuzuna sahip olunması, garanti belgesi ve yedi bölgede en az yirmi adet teknik servis ile anlaşma sağlanması ile cep telefonlarının IMEI numaralarının Bilişim Teknolojileri ve İletişim Kurumuna kayıt yaptırılması gibi işlemler bulunmaktadır.

Tablo 2. Cep Telefonu Gümrük Tarife Cetveli Bilgisi

G.T.İ.P.	Madde İsmi	Ölçü Birimi	474 sy Kanunî Vergi Haddi	KDV (%)	GÜMRÜK VERGİSİ ORANI (%)						
					AB,EFTA,İsr.,Mak., B-Her., Fas,B.Ş. ve Gaz.,	G. Kore	Montyus	G.T.S. ÜLKELERİ			Diğer Ülkeler
								En Az Gelişmiş Ülkeler	Özel Teşvik Düzenlemesi Ülkeleri	Gelişme Yolundaki Ülkeler	
8517.12.00.00.11	Alıcısı bulunan verici portatif (Cellula) telsiz telefon cihazları	Adet	50	18	Muaf	Muaf	Muaf	Muaf	Muaf	Muaf	Muaf

Kaynak:(http://gumruk.com.tr/8517.12.00.00.11/detay, 07.01.2015)

Telafi Edici Verginin Hesaplanmasında: Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi Çerçevesinde PAKİSTAN menşeli eşyanın Dahilde İşleme Rejimi kapsamında ithal edilerek, işlem görmüş ürün olarak ihraç edilmesi halinde, varsa telafi edici verginin hesaplanmasında; II sayılı listede yer alan Gelişme Yolundaki Ülkeler (G.Y.Ü.) sütunu yerine Özel Teşvik Düzenlemelerinden Yararlanacak Ülkeler (O.T.D.Ü.) sütununda belirtilen vergi oranları tadbik edilir.

Genelleştirilmiş Tercihler Sisteminden Yararlanacak Ülkeler:

G.Y.Ü.: Azerbaycan (*), Cook Adaları, Endonezya, Hindistan, Irak, İran(*),Kolombiya, Kırgızistan, Kongo, Maldivler, Mikronezya, Marşal Adaları, Nijerya, Nikaragua, Nauru, Niue, Özbekistan, Pakistan, Sri Lanka, Tayland, Tacikistan, Türkmenistan, Tonga, Ukranya, Vietnam (* 22/2/2014 tarihinden itibaren II ve III Sayılı Listelerde DÜ sütununda yer alan gümrük vergisi oranı tadbik edilir.)

O.T.D.Ü.:Boloviya, Cape Verde, Ekvator, El Salvador, Guatemala, Gürcistan, Kosta-Rika, Moğolistan, Moldongola, va (Cumhuriyeti), Panama, Paraguay, Peru

E.A.G.Ü.: Afganistan, Angola, Bangladeş, Burkina Faso, Burundi, Benin, Butan, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Orta Afrika Cumhuriyeti, Ciburti, Eritre, Etiyopya, Gambiya, Gine, Ekvatoryal Gine, Gine-Bissau, Güney Sudan, Haiti, Kamboçya, Kiribati, Komor, Laos, Liberya, Lesotho, Madagaskar, Mali, Burma/Myanmar, Moritanya, Malavi, Mozambik, Nijer, Nepal, Ruanda, Solomon Adaları, Sudan, Sierra Leone, Senegal, Somali, Sao Tome ve Principe, Cad, Togo, Timor-Leste, Tuvalu, Tanzanya, Uganda, Vanuatu, Samoa, Yemen, Zambiya

Cep telefonları, Türkiye Gümrük Tarife Cetvelinde, “makinalar ve mekanik cihazlar; elektrik malzemeleri, bunların aksam ve parçaları; ses kaydediciler ve kaydedilen sesi tekrar vermeye mahsus cihazlar, televizyon görüntü ve ses kaydedicileri ve kaydedilen görüntü ve sesi tekrar vermeye mahsus cihazlar; bunların aksam, parça ve teferuatı” başlıklı 16. Bölüm içinde 85. Fasıl’da 85.17.12.0000.11 GTİP numarası ile yer almaktadır.

Günümüzde cep telefonu ithalatında vergi ve diğer mali yükümlülüklerin fazlalığı kadar bürokratik işlemlerde oldukça fazladır. Öyleki ithalat sırasında vergi ve mali yükümlülükler dışında, kısa adı TAREKS olan Dış Ticaret Risk Esaslı Kontrol Sistemine kayıt yaptırılması, CE belgesi ve Türkçe Kullanma

Cep Telefonu İthalatında Gümrük Vergisi

8517.12.00.00.11 GTİP numarası ile gümrük tarife istatistik pozisyonunda “alıcısı bulunan verici portatif (celluar) telsiz telefon cihazları” tanımı altında sınıflandırılan cep telefonlarının Türkiye Gümrük Bölgesine girişi, başka bir ifade ile ithalatı aşamasında gümrük vergisi yükümlülüğü, ticari amaçlı ithalat ve yolcu beraberinde getirilen eşya kapsamında olmak üzere iki şekilde yapılmaktadır.

Ticari Amaçlı Cep Telefonu İthalatı:Ticari amaç gayesiyle cep telefonlarının Türkiye Gümrük Bölgesine mevcut gümrük rejimlerinden Serbest Dolaşıma Giriş Rejimi kapsamındaki vergi ve diğer mali yükümlülüklerden ilki gümrük vergisidir. Ancak

mevcut gümrük mevzuatı hükümleri uyarınca cep telefonlarına ilişkin gümrük tarife cetvelinden de görüldüğü üzere gerek serbest ticaret anlaşmaları gerekse genelleştirilmiş tercihler sistemi dolayısıyla cep telefonlarından gümrük vergisi alınmamaktadır.

Cep telefonları ithalatında gümrük vergisi, mevzuatınca gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihte yürürlükte bulunan gümrük tarifesine göre hesaplanmakta ve tahsil edilmektedir.

Tablo 2’de görüldüğü üzere ticari amaçlı ithal edilen cep telefonlarından gümrük vergisi 474 sayılı Gümrük Giriş Tarife Cetveli Hakkında Kanuna göre % 50 görünse bile cep telefonları ithal edildiği ülke grupları kapsamında gümrük vergisinden muaf tutulmuştur. Ülke grupları incelendiğinde dikkat çeken nokta AB ve EFTA ülkeleri ile birlikte Güney Kore ve Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi ülkelerinden yapılan ithalatın da muaf tutulmuş olmasıdır.

Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GTS) gelişmiş ülkeler tarafından gelişmekte olan ülkelerin mamul ve yarı mamul niteliğindeki sınai ihracat mallarına gümrükten muaf ya da indirimli oranlar uygulamasını öngören bir sistemdir. Böylelikle gelişmekte olan ülkelerin ürünlerine gelişmiş ülke pazarlarında rekabet gücü kazandırılması, ihracat gelirlerinin artırılması, sanayileşmelerinin teşvik edilmesi ve ekonomik büyümelerinin hızlandırılması amaçlanmaktadır.

GTS uygulaması ilk olarak 1971 yılında AB tarafından başlatılmış olup, hali hazırda, AB, ABD, Japonya, Kanada, Avustralya, Yeni Zelanda, Norveç, İsviçre, Rusya Federasyonu, Beyaz Rusya ve Türkiye tarafından uygulanmakta olan farklı otonom Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi düzenlemeleri bulunmaktadır. Türkiye Gümrük Birliğinden kaynaklanan AB Ortak Ticaret Politikasına uyum yükümlülüğü çerçevesinde GTS’yi uygulamaktadır (AB Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi Bilgi Notu, <http://www.immib.org.tr>, 07.01.2015).

Türkiye ile AB arasında ihdas edilen Gümrük Birliği çerçevesinde, GTS kapsamında En Az Gelişmiş Ülkeler

(E.A.G.Ü.), Özel Teşvik Düzenlemeleri Ülkeleri (Ö.T.D.Ü.) ile Gelişme Yolundaki Ülkelere (G.Y.Ü.) ülkemiz tarafından tanınan tek taraflı gümrük vergisi muafiyeti İthalat Rejim Kararı ile belirlenmektedir.

GTS, Türkiye’nin başta Dünya Ticaret Örgütü (D.T.Ö.) olmak üzere uluslararası yükümlülüklerine uygun olarak, İthal Rejim Kararı Eki (II) ve (III) sayılı listelerde yer alan eşya için uygulanmaktadır (Genelleştirilmiş Tercihler Sistemine İlişkin Tebliğ, 2012/99).

Yukarıda ifade edilen sistem çerçevesinde cep telefonu ithalatı, gümrük vergisinden muaf olmakla birlikte, cep telefonlarına ilişkin olarak, İthalatta Koruma Önlemleri Değerlendirme Kurulu, İthalatta Koruma Önlemleri Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde 2014/10 sayılı tebliğ ile soruşturma açılmasına oy birliği ile karar verilmiştir. 2014 yılının son çeyreğinde açılan soruşturma ile Türkiye’de yerleşik bulunan bir şirket cep telefonu ithalatına karşı koruma önlemi talebinde bulunmuştur. İlgili talebin gerekçesinde yerli üretimin ekonomik göstergelerindeki olumsuz etkinin ve ciddi zararın ortadan kaldırılması şeklinde ifade edilmiştir. Şirketin cep telefonu cihazlarının ithalatında koruma önlemi uygulaması başvurusundaki temel unsur başta ithalat rakamları ve yerli üretim miktarı olmak üzere bir takım ekonomik göstergelerden hareket etmesidir. Bu göstergeler çalışmanın Rakamsal Büyüklükler başlığı altında ayrıntılı olarak ele alınacağı için burada değinilmemiştir. Ayrıca yürütülen soruşturmaya ilişkin yayımlanan 2014/10 sayılı İthalatta Koruma Önlemlerine İlişkin Tebliğ’de soruşturmanın dokuz ay içinde tamamlanacağı ve gerekli hallerde en fazla altı ay uzatılacağı da ifade edilmiştir.⁸

Yolcu Beraberinde Getirilen Cep Telefonu:4458 sayılı Gümrük Kanununun “Gümrük Vergilerinden Muafiyet ve İstisna” başlıklı 167. maddesinin (h) bendi gereği “yolcuların gümrük vergisinden muaf olduğu ifade edilmiştir.

⁸Alıcı Bulunan Verici Portatif (Celluar) Telsiz Telefon Cihazları İthalatında Koruma Önlemi Uygulamasına Yönelik Başvuru Gizli Olmayan Özetine ve İlgili Tebliğ’e Ekonomi

Bakanlığının İnternet Sitesi (<http://www.ekonomi.gov.tr>) “ticaret politikası savunma araçları” sayfasında yer alan “koruma önlemleri/yürüyen soruşturmalar” bağlantısından ulaşılabilir.

Transit yolcular hariç olmak üzere, yolcu⁹ beraberinde getirilip serbest dolaşıma sokulan ticari nitelikte olmayan, kişisel ve ailevi kullanıma mahsus veya hediye edilmek üzere getirilen eşyaya (cep telefonuna) muafiyet tanınmaktadır.¹⁰

2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının “Kişisel Eşya” başlıklı 58. maddesi ile Karar Eki Ek-9 liste kapsamı eşya için muafiyet karşılığında yazılı olan miktar ile sınırlı olarak uygulanmaktadır. Listede yer alan eşya için eşyanın kıymetine bakılmaksızın listede belirtilen miktar/adet kadar muafiyet uygulanmaktadır. Liste kapsamı dışında kalan eşya için ise getirilen eşyaya muafiyet uygulanabilmesi için eşyanın toplam kıymetinin 430 EURO geçmemesi gerekmektedir. İlgili kararda ve ilgili mevzuatta cep telefonu ile ilgili ifade şu şekildedir.

“Cep telefonlarının (TV, müzikçalar, video oynatabilme özelliğine sahip olanlar dahil) muafiyet serbest dolaşıma sokulabilmesi için, sadece yolcu beraberisi kişisel eşya statüsünde olması gerekmektedir. Ek 9’daki listede belirtildiği üzere yabancı misyon mensupları hariç her bir yolcunun iki takvim yılında bir adet ile sınırlı olmak üzere ve telefonun kıymetine bakılmaksızın cep telefonunu gümrük vergisinden muaf olarak yurda getirmeleri mümkün bulunmaktadır. “Bunun dışında posta ve hızlı kargo yoluyla veya hediyelik eşya statüsünde muafiyet veya vergileri ödenerek cep telefonunun serbest dolaşıma sokulması mümkün değildir.”

Yolcu beraberinde getirilen cep telefonlarından gümrük vergisi alınmamakla birlikte getirilen telefonların Türkiye Gümrük Bölgesi içinde kullanılabilmesi için IMEI numaralarının kayıt altına alınması gerekmektedir. Bu kayıt için ise 492 sayılı Harçlar Kanununun (8) sayılı tarifesinin “VIII-Yolcu Beraberinde Getirilen Telefon Kullanım İzin Harcı” harç ödenmesi ve kayıt yaptırılması gerekmektedir.

Ödenecek harç miktarı 2015 yılı için 131,5 TL olarak belirlenmiştir.

Cep Telefonu İthalatında Katma Değer Vergisi

Harcamalar üzerinden alınan vergilerin en gelişmiş ve modern türlerinden biri olan katma değer vergisinin konusu, Türkiye’de ticari, zirai, sinai ve serbest meslek faaliyetleri çerçevesinde yapılan mal teslimleri, hizmet ifaları ile her türlü mal ve hizmet ithalatıdır. Ayrıca bir kısım teslim ve hizmetlerde tek tek sayılmak suretiyle belirlenmiştir. İlgili Kanun vergiyi doğuran olayı ise verginin konusunu oluşturan işlemler bakımından ayrı ayrı esaslara bağlayarak düzenlemiştir. Bu kapsamda ithalatta vergiyi doğuran olay gümrük vergisi ödeme yükümlülüğünün başlaması, gümrük vergisine tabi olmayan işlemlerde ise fiili ithalatın gerçekleşmesidir (Çağan, Öncel, Kumrulu, 1999: 400).

İthalat sırasında katma değer vergisinin matrahı Kanunun 21. maddesinde üç ana grubun toplamı şeklinde ifade edilmiştir. Buna göre, ithal edilen malın gümrük vergisi tarhına esas olan kıymeti, gümrük vergisinin kıymet esasına göre alınmaması veya malın gümrük vergisinden muaf olması halinde, sigorta ve navlun bedeli dahil değeri, bunun belli olmadığı durumlarda ise gümrük idaresince tespit edilecek değeri ile ithalat sırasında ödenen her türlü vergi, resim ve harçlar, gümrük beyannamesinin tescil tarihine kadar yapılan diğer giderler ve ödemeler ile mal bedeli üzerinden hesaplanan fiyat ve kur farkı gibi ödemeler toplamı matrahı oluşturmaktadır (Çelik, 1999:120).

İthalde ödenen katma değer vergisinin oranları söz konusu Kanunun ekli (I) sayılı listede yer alan eşyalar için % 1, II sayılı listede yer alan eşya için % 8 ve listelerde yer almayan eşya için ise %18 katma değer vergisine tabidir. Cep telefonları bu kapsamda % 18 oranına tabi eşyalar içinde yer almaktadır. Örneğin

⁹Gümrük mevzuatı kapsamında yolcu: Ticaret, memuriyet, tahsil, ziyaret, tedavi veya turizm vb amacıyla kısa ve uzun bir süre kalmak üzere, yabancı bir ülkeden Türkiye Gümrük Bölgesine gelen yabancı bir ülkede oturan Türkler ile yabancılar ile herhangi bir amaç ile gittikleri yabancı ülkeden kesin veya geçici olarak dönen, Türkiye’de oturan Türkler ve yabancılar ile Türkiye’den aynı amaçlarla yabancı bir ülkeye giden Türk ve yabancılar.

¹⁰Yolcu Beraberinde Getirilen Cihaz Kayıt Başvurusu 2013 yılında 1.088.963 adet iken 2014 yılının ilk altı ayında 287.896 olarak gerçekleşmiştir. Konuyla ilgili daha ayrıntılı bilgiye http://www.btk.gov.tr/kutuphane_ve_veribankasi/istatistikler/ekbhchi.php ve http://www.btk.gov.tr/kutuphane_ve_veribankasi/yil_istatistikleri/ehsyib2008-13.pdf adreslerinden ulaşabilirsiniz.

1.000 TL kıymeti olan bir cep telefonu için önce diğer vergiler hesaplanacak ki bu vergi % 25 oranında uygulanan özel tüketim vergisi varsa diğer mali yükümlülüklerde hesaplandıktan sonra %18 katma değer vergisi oranı uygulanacak. Özel tüketim vergisi dışında bir mali yükümlülük olmadığı varsayımı altında katma değer vergisi matrahı 1.250 TL (1000*%25) olacaktır.

Cep Telefonu İthalatında Özel Tüketim Vergisi

4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa göre verginin konusunu Kanuna ekli (I), (II), (III), ve (IV) sayılı listelerde yer alan malların teslimi, ilk iktisabı veya ithalatı oluşturmaktadır. Cep telefonlarının da yer aldığı Kanuna ekli (IV) sayılı liste kapsamında Türk Gümrük Tarife Cetvelinde tanımlanan eşyadan ihalat aşamasında bir defaya mahsus olmak üzere özel tüketim vergisi alınmaktadır.

2002 yılından itibaren uygulanmakta olan özel tüketim vergisinde (IV) sayılı listede yer alan 8517.12.00.00.11 GTİP nolu cep telefonlarının vergi oranında sürekli bir artış olduğu gözlenmektedir. Öyle ki bu oran Kanunun yürürlüğe girdiği 2002 yılından 2005 yılına kadar % 6,7 iken, 26.04.2005 tarihinde yapılan düzenleme ile % 20'e yükselmiş ve 2011 tarihine kadar bu şekilde uygulanmıştır. 25.02.2011 tarihinden sonra cep telefonlarındaki özel tüketim vergisi oranı % 25'e yükseltilmiş, ayrıca bu % 25'lik oran sonucu çıkan rakamın belirli bir tutarın altında olamayacağı da hüküm altına alınmıştır.

01.01.2014 tarih ve 28869 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2013/5761 sayılı "Bazı Mallara Uygulanan Vergi ve Fonlara İlişkin Oran ve Tutarların Yeniden Tespit Edilmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı" ile bazı mallara uygulanan özel tüketim vergisi oranları yeniden belirlenmiştir.

Özel Tüketim Vergisi Kanununun geçici 6. maddesi uyarınca Kanuna ekli (IV) sayılı listede yer alan 8517.12.00.00.11 GTİP numaralı mallar (cep telefonları) için hesaplanacak vergiye ilişkin şu düzenleme yapılmıştır. "31.12.2023 tarihine kadar, bu Kanuna ekli (IV) sayılı listede yer alan 8517.12.00.00.11 GTİP numaralı malların karşısında gösterilen orana (% 25) göre hesaplanan verginin, bu malların her bir adedi için

120 TL'den az olması halinde, orana göre hesaplanan vergi yerine her bir adet için 120 TL vergi alınır. Bakanlar Kurulu bu tutarı sıfıra kadar indirmeye, üç katına kadar artırmaya yetkilidir."

Cep Telefonu İthalatında Diğer Mali Yükümlülükler

Bandrol Ücreti: Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun gelir kaynakları 3093 sayılı TRT Gelirleri Kanunu ile belirlenmiştir. Bu kapsamda söz konusu kanunun 2. maddesinde TRT gelirleri arasında radyo, televizyon, video ve birleşik cihazlardan alınacak ücretlere de yer verilmiştir. Ayrıca Kanunun 3. ve 4. maddelerinde radyo, televizyon, video ve birleşik cihazları ticari olarak ithal edenler ile ticari ithalat amacı dışında ithal edenlerden alınacak ücretlerin Bakanlar Kurulu tarafından tespit edileceği hükmüne de yer verilmiştir (Gümüş, 2009:239).

Bu kapsamda 3093 sayılı Kanun uyarınca Radyo, Televizyon, Video, ve Birleşik Cihazlar ile Bunların Dışında Kalan ve Radyo, TV Yayınlarını Almaya Yarayan Her Türlü Cihazdan Alınacak Bandrol Ücreti Oranlarının Tespitine ilişkin 2011/1406 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile radyo ve televizyon yayınlarını almaya yarayan cep telefonlarından % 6 oranında bandrol ücreti alınmaktadır. Ayrıca 11.09.2014 Tarih ve 29116 sayılı mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan 6552 sayılı Kanun ile bandrol ücretinin ithalatta serbest dolaşıma giriş sırasında tahsil edileceği ifade edilmiştir. Aynı Kanunun 105/b maddelerinde ise "bandrol ücretleri: gümrük idarelerince ithalatta alınan gümrük vergileri ve diğer mali yükümlülüklerden ayrı olarak tahsil olunur ve yapılan aylık tahsilat toplamı en geç takip eden ayın onbeşinci gününe kadar TRT Kurumuna intikal ettirilir. Bu ücretlerin tahsiline, iadesine, teminata bağlanmasına ve tahsil edilen ücretlerin TRT Kurumuna aktarılmasına ilişkin usul ve esaslar Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile TRT Kurumu arasında müştereken belirlenir" hükmü yer almaktadır.

Cep Telefonlarına İlişkin Yurt İçi Satışlarda Taksit

Yasağı: Cep telefonu ithalatı sırasında ödenen ve yukarıda ayrıntılı bir şekilde açıklanan vergi ve diğer mali yükümlülüklerin dışında Türkiye açısından bir takım idari düzenlemeler ile cep telefonu satışları dolaylı olarak da ithalatı azaltmaya çalışılmıştır.

Bu düzenlemelerden en önemlisi¹¹ 31.12.2013 tarih ve 28868 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmeliktir.

Bu Yönetmeliğin 1. maddesi ile 01.02.2014 tarihinden itibaren uygulanmak üzere “mal ve hizmet alımı sonrası belli bir ücret karşılığı borcun taksitlendirilmesi ve ödemenin ertelendiği dönemlerde dahil olmak üzere, kredi kartları ile gerçekleştirilecek mal ve hizmet alımları ile nakit çekimlerde taksitlendirme süresi dokuz ayı geçemez. Kredi kartları ile gerçekleştirilecek telekomünikasyon ve kuyumculuk ile ilgili harcamalar ile temel, gıda ve akaryakıt alımlarında taksit yapılamaz.” hükmü getirilmiştir. Dolayısıyla vergi ve diğer mali yükümlülükler dışında Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun yaptığı bir düzenleme ile cep telefonlarının Türkiye Gümrük Bölgesi içindeki satışlarında 01.02.2014 tarihinden itibaren taksit uygulaması bulunmamaktadır.

altında tutulması isteğidir. İthal bir eşyada vergi ve diğer mali yükümlülükler ve ticaret politikası önlemlerinin uygulanabilmesinde temel gerekçeler çok açık ve net bir şekilde ortaya konmalıdır. Bunun içinde ithal eşya ile ilgili bir takım rakamsal büyüklükler önem kazanmaktadır.

Çalışmanın konusunu oluşturan cep telefonu ithalatı da ülkemiz açısından önem arz etmektedir. Öyle ki özellikle son yıllarda ithal cep telefonlarından alınan vergi ve diğer mali yükümlülüklerdeki artışlar kadar, cep telefonlarına ilişkin ticaret politikası önlemleri de konuşulur duruma gelmiştir. Hatta ithal cep telefonlarına ilişkin olarak yapılan “İthalatta Koruma Önlemi Talebi Başvurusunun” sonucu merakla beklenmektedir.

Çalışmanın bu bölümünde cep telefonu ithalatına ilişkin olarak verilecek bir takım rakamsal büyüklükler ile yukarıda ifade edilen vergi artışı ve mali yükümlülükler ile ticaret politikası önlemlerinin gerekli

Tablo 3. Cep Telefonu İthalatı Miktar, Değer ve Birim Fiyatları

Yıl	Alıcısı bulunan verici portatif (Cellular) telsiz telefon cihazları (GTİP NO)	Ölçü adı	İthalat Miktar (Adet)	İthalat (Dolar) (000 \$)	Birim Fiyat (Dolar)
2007	851712000011	ADET	15.811.936	1.722.947	108,9650136
2008	851712000011	ADET	14.522.515	1.436.499	98,91532486
2009	851712000011	ADET	10.990.347	1.071.251	97,47204542
2010	851712000011	ADET	12.145.459	1.302.168	107,2144448
2011	851712000011	ADET	14.308.793	1.744.300	121,9040647
2012	851712000011	ADET	10.627.991	1.716.495	161,5070351
2013	851712000011	ADET	12.199.623	2.690.012	220,4996549
2014	851712000011	ADET	12.546.529	2.996.943	238,866312

Kaynak:(<http://www.tuik.gov.tr>, 07.01.2015)

Cep Telefonu İthalatına İlişkin Bazı Rakamsal Büyüklükler

İthalat Rejim Kararının 1. maddesinde “bu kararın amacı, ithalatın ülke ekonomisi yararına ve uluslararası ticaretin gereklerine uygun olarak düzenlenmesini sağlamaktır” denmektedir. Bu amaç doğrultusunda da ithal eşyaya bir takım vergi ve mali yükümlülükler ile ticaret politikası önlemleri uygulanabilmektedir. İster vergi veya mali yükümlülük ister ticaret politikası önlemleri uygulansın amaç, ithalatın ülke ekonomisi yararına uluslararası kurallar çerçevesinde kontrol

olup olmadığı konusuna yardımcı olunmaya çalışılacaktır.

İlk olarak Tablo 3’de 2007-2014 yılları arasında 8517.12.00.00.11 Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP) numaralı ve Gümrük Tarife Cetvelinde “Alıcısı Bulunan Verici Portatif (Celluar) Telsiz Telefon Cihazları” olarak ifade edilen cep telefonunun yıllara göre ithalat miktarı ve ithalatın toplam değeri ile cihazların birim fiyatları verilmiştir.

¹¹Diğer bir idari düzenleme olan “ithalatta Koruma Önemi Talebi ve Soruşturması” na ilişkin açıklamalar Gümrük

Vergisi başlığı altında yapıldığından burada ayrıca değinilmemiştir.

2014 yılında 2007 yılına göre ithal edilen cep telefonu adedi %26 düşüş göstermiş iken 2014 yılında 2012 yılına göre %18 artmıştır. İthalatın parasal büyüklüğüne bakıldığında ise 2007 yılında ithal cep telefonlarının

yıllarında bir önceki yıla göre azalış yaşanırken, özellikle 2012 ve 2013 yıllarında bir önceki yıla göre sırasıyla yaklaşık %33'lük ve %37'lik bir fiyat artışı yaşanmıştır.

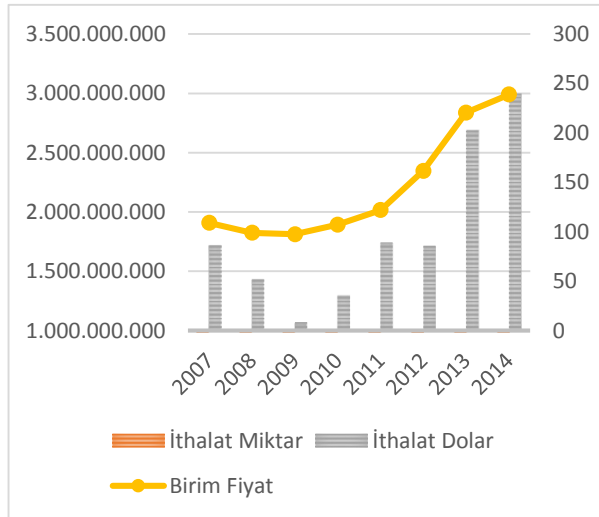
Tablo 3. Cep Telefonu İthalatının Toplam İthalat ve 8517 GTİP Numarası İle Başlayan Cihazlar İçindeki Payı

Yıl	İthalat (000 \$)	8517 Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar (000 \$)	Toplam İthalat (000 \$)	8517 İçindeki Pay	Toplam İthalat İçindeki Pay
2007	1.722.947.822	2.533.076.175	170.062.714	68,02%	1,01%
2008	1.436.499.289	2.356.544.776	201.963.574	60,96%	0,71%
2009	1.071.251.602	2.146.055.825	140.928.421	49,92%	0,76%
2010	1.302.168.643	2.533.129.753	185.544.331	51,41%	0,77%
2011	1.744.300.027	2.918.347.157	240.841.676	59,77%	0,72%
2012	1.716.495.316	2.830.607.096	236.545.140	60,64%	0,73%
2013	2.690.012.661	3.950.656.361	251.661.250	68,09%	1,07%
2014	2.996.943.111	4.420.073.143	242.223.958	67,80%	1,24%

Kaynak:(<http://www.tuik.gov.tr>, 07.01.2015)

ortalama birim fiyatı 108 \$ iken 2014 yılında bu rakam 238 \$'ya yükselmiştir. Bunun sonucu olarakta 2014 yılında 2007 yılına göre parasal büyüklük anlamında yaklaşık %74'lük bir artış yaşanmıştır. Başka bir ifade ile ithal cep telefonunda dolar bazında birim fiyatlarındaki artış sonucu yedi yıllık süreç içerisinde miktar olarak %26'lık azalış, ancak parasal değer olarak %74'lük bir artış yaşanmıştır.

Şekil 1. Cep Telefonu İthalatı Miktar, Değer ve Birim Fiyatları



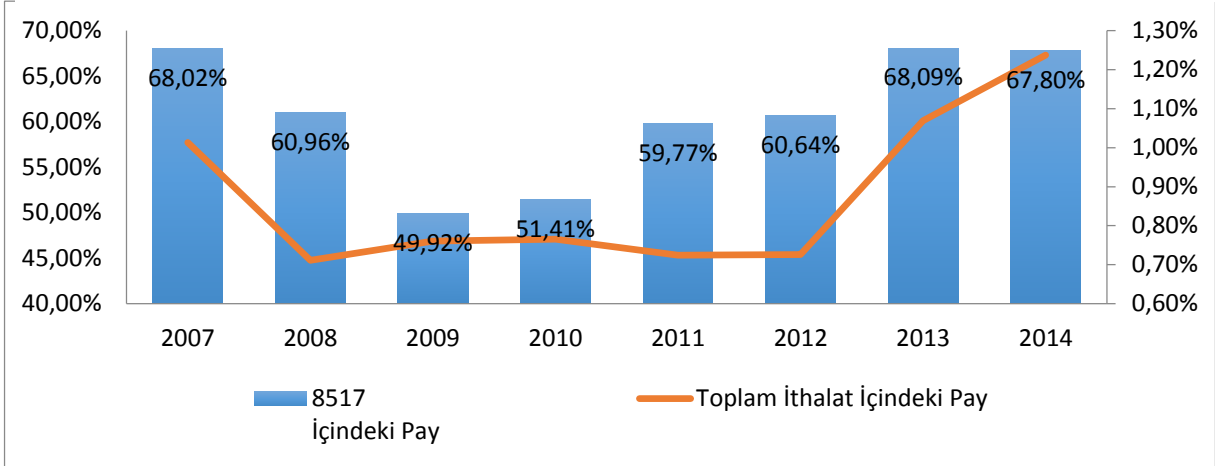
Kaynak:(<http://www.tuik.gov.tr>, 07.01.2015)

Cep telefonu ithalatında miktar olarak yaşanan en büyük düşüşün 2009 ve 2012 yıllarında olduğu görülmektedir. 2009 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık %24'lük, 2012 yılında ise 2011 yılına göre yine yaklaşık %26'lık bir azalış yaşanmıştır. Birim fiyatlar açısından bakıldığında ise sadece 2009 ve 2008

Tablo 4 ve Şekil 2'de 2007-2014 yılları arasında cep telefonu ithalatının 8517 GTİP numarası ile başlayan ve gümrük tarife cetvelinde "Telefon cihazları, ses, görüntü ve diğer bilgileri almaya ve vermeye mahsus diğer cihazlar" içindeki payı ile toplam ithalat içindeki payı incelenmiştir.

Cep telefonu ithalatının telefon cihazları, ses, görüntü ve diğer bilgileri almaya ve vermeye mahsus diğer cihazlar içindeki payının genel olarak %67-68 seviyesinde olduğu ilgili tablodan görülmektedir. Bu payda 2009 yılında ciddi bir şekilde düşüş yaşandığı (%18) diğer yıllarda ise bir artış trendi olduğu ve %67-68 bandında kaldığı gözlemlenmiştir. 2007-2014 yılları arasında 8517 GTİP numarası ile başlayan cihazların parasal büyüklüklerine baktığımızda yaklaşık %75'lik bir artış yaşandığı görülmektedir. Başka bir ifade ile bu cihazlar için 2007 yılında yapılan 2.533.076.000 \$ ödeme 2014 yılında 4.420.073.000 \$'a yükselmiştir. Bu ürün grubu içinde yer alan cep telefonuna bakıldığında ise 2007 yılında 1.722.947.000 \$ olan ödemenin 2014 yılında %74'lük bir artışla 2.996.943.000 \$'a yükselmiştir. Buradan da görülmektedir ki cep telefonu ithalatında yaşanan parasal büyüklük, cep telefonlarını da içine alan telefon cihazları, ses, görüntü ve diğer bilgileri almaya ve vermeye mahsus diğer cihazların ithalatında yaşanan parasal büyüklük ile hemen hemen aynıdır. Bunun en büyük nedeni ise, 8517 GTİP numarası ile başlayan cihazların ithalatının %60-70'lık kısmını cep telefonlarının oluşturmasıdır.

Şekil 2.Cep Telefonu İthalatının Toplam İthalat ve 8517 GTİP Numarası İle Başlayan Cihazlar İçindeki Payı

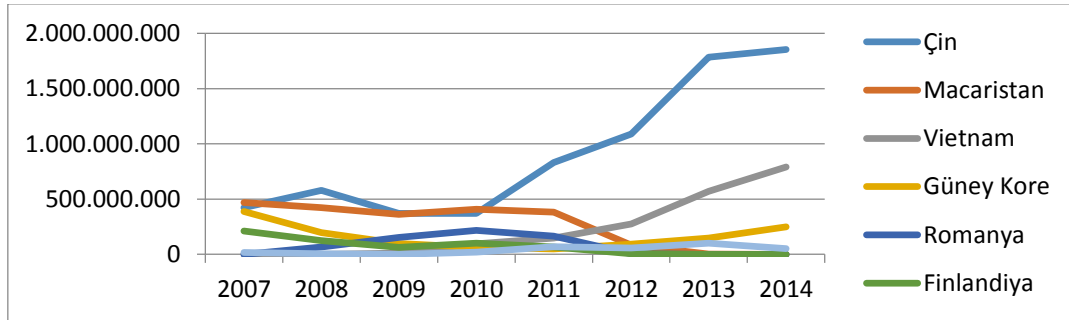


Kaynak:(<http://www.tuik.gov.tr>, 07.01.2015)

Cep telefonu ithalatının toplam ithalat içindeki payına bakıldığında, 2007-2014 yılları arasında %1,01'den

%12'lik bir artış olmuştur. Toplam ithalatın bir önceki yıla göre düşmesine karşın cep telefonu ithalatının artması cep telefonu ithalatının toplam ithalat içindeki

Şekil 3. Cep Telefonu İthalatının Ülkere Göre Dağılımı (2014 Yılı)



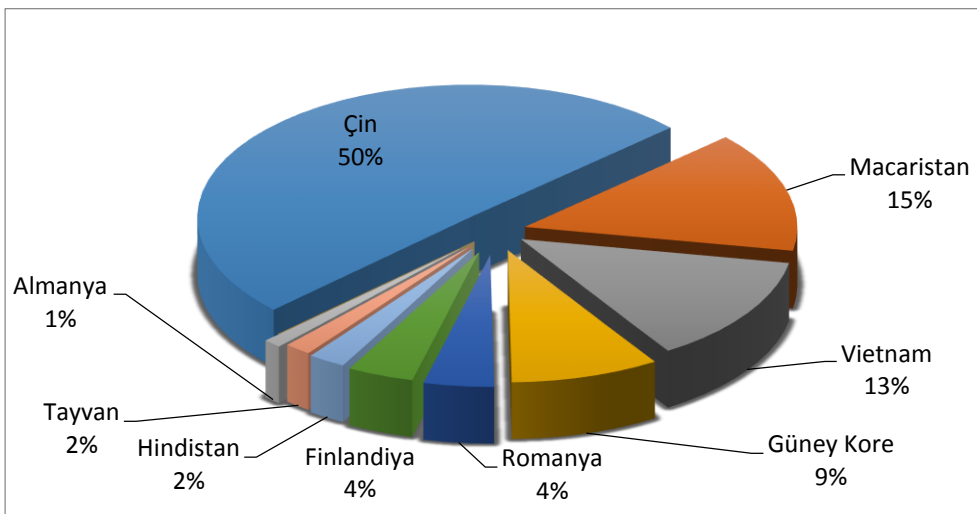
Kaynak:(<http://www.tuik.gov.tr>, 07.01.2015)

%1,24'e yükseldiği görülmektedir. 2008-2012 yılları arasında bu oran %1'in altında iken 2013 yılında %1,07'e ve 2014 yılında ise en yüksek oranı olan %1,24'e yükselmiştir. 2014 yılında 2013 yılına göre toplam ithalatta yaklaşık %4'lük bir azalış yaşanmışken, aynı yıl bir önceki yıla göre cep telefonu ithalatında yaklaşık

payının da arttığını göstermektedir.

Son olarak Şekil 3 ve Şekil 4'de 2014 yılı cep telefonu ithalatının ülkelere göre dağılımı verilmektedir. Bu dağılımın önemi, ithal bir eşyadan gümrük vergisi ve diğer bazı mali yükümlülüklerin alınıp alınmamasının

Şekil 4. Cep Telefonu İthalatının Ülkere Göre Dağılımı (2014 Yılı)



Kaynak: (<http://www.tuik.gov.tr>, 07.01.2015)

eşyanın menşei yada ithal ülkesinin neresi olduğuna bağlı olarak belirlenmesidir.

Şekil 1.3 ve 1.4 incelendiğinde toplam cep telefonu ithalatının yarısının Çin Halk Cumhuriyetinden olduğu görülmektedir. Başka bir ifade ile serbest dolaşıma giren her iki cep telefonundan biri Çin Halk Cumhuriyetinden gelmektedir. 2014 yılında toplam cep telefonu ithalatı içinde Avrupa Birliği ülkelerinin sayısı dört payı ise %29 olarak gerçekleşmiştir.

Genelleştirilmiş tercihler sistemi çerçevesinde Gelişme Yolundaki Ülkeler grubunda yer alan Vietnam, Tayvan ve Hindistan gibi ülkelerden yapılan ithalat, toplam ithalatın %17'sini oluştururken cep telefonlarına ilişkin gümrük tarife cetvelinde ayrı bir sütünde yer alan Güney Kore'den ithalat toplam ithalatın sadece %9 civarındadır.

Tartışma

Dış ticaret işlemleri genel olarak ithalat, ihracat ve transit işlemlerini kapsamaktadır. Bu işlemlerden ithalat ile ilgili işlemler ihracat ve transit işlemlerine göre daha farklı ve sayıca daha fazla uygulama içermektedir. İthalat sırasındaki vergi ve diğer mali yükümlülükler dış ödemeler dengesinin düzeltilmesi, yerli üreticinin korunması ve teşvik edilmesi gibi amaçlarla uluslararası ticaret kurallarına uygun olarak konulmakta ya da kaldırılmaktadır.

İthal bir eşyada alınan en yaygın ve geleneksel vergi gümrük vergisidir. Gümrük mevzuatı hükümlerine göre alınan gümrük vergisi dışında ithalat sırasında diğer vergi ve mali yükümlülüklerde söz konusu olabilmektedir. Ancak gümrük vergisi de dahil olmak üzere alınabilen vergi ve diğer mali yükümlülükler ithal eşyanın menşeiine göre farklılık gösterebilmektedir. Vergiyi doğuran olayın aynı anda kaç adet vergi ve diğer mali yükümlülükleri doğuracağı eşyanın türü, (sanayi/tarım ürünü) niteliği ve menşeiine bağlı olarak belirlenmektedir (Öner, 2014:509).

Ülkemizde ithalat sırasında eşyanın türü, menşei vb. özelliklerine göre değişmekle birlikte on beş vergi ve diğer mali yükümlülük bulunmaktadır. Fakat bu vergi ve mali yükümlülükler oldukça karışık ve anlaşılması zor bir şekilde mevzuatta yer almaktadır. Vergiler ile ilgili düzenlemeler tek bir vergi kanununda

bulunmamakta, gümrük vergisi ile ilgili usul düzenlemeleri de dahil olmak üzere tüm düzenlemeler 4458 sayılı Gümrük Kanununda, diğer vergilere ilişkin düzenlemeler ise ilgili kanunlarda yer almaktadır. Vergi dışındaki diğer mali yükümlülükler kapsamında ele alınan telafi edici vergi, sübvansiyona karşı telafi edici vergi, ek mali yükümlülükler ile anti-damping vergisi ile ilgili süreçler ve düzenlemeler farklı mevzuat içinde yer almaktadır. Öyle ki bu vergilerin ayrı yasal düzenlemeler içinde yer alması nedeniyle bilinmesi, anlaşılması ve nasıl uygulanacağını tespiti bile oldukça güçtür. Diğer bir mali yükümlülük olan fonlardan bazılarının yasal dayanağı hukuk tekniği açısından tartışılır durumdadır. Örneğin Tütün Fonu ya da Maden Fonunun yasal dayanağı fonların tasfiyesini düzenleyen Kanunun geçici maddesidir. Ayrıca ithalat sırasındaki diğer kesinti, pay ve ücretler için ise ayrı ayrı yasal düzenlemelere bakılması ve ilgili hükümlerin yorumlanması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Örneğin cep telefonlarından da alınan bandrol ücretinin hesaplanacağı matrahın tespiti konusu anlaşılması zor ve yorum gerektiren bir konu durumundadır.

Amacı ithalatın ülke ekonomisi yararına ve uluslararası ticaretin gereklerine uygun olarak düzenlenmesi olan İthalat Rejim Kararı çerçevesinde uygulanan çoğu vergi ve diğer mali yükümlülüklerin sayısının azaltılması, yasal dayanaklarının gözden geçirilmesi, gerçekten konuluş amacına uygun olup olmadığının değerlendirilmesi, daha basit ve sade bir şekle sokulması oldukça önemlidir. Başta gümrük vergisi olmak üzere dış ticaret işlemlerindeki vergi ve diğer mali yükümlülükler konusu akademik literatürde üzerinde çok çalışma yapılmış ve yapılan bir alan değildir. Çalışma yapılmadığı gibi çalışmayı yapacak öğretim elemanları açısından da sahiplenilmemiş bir alandır. Bunun en büyük nedenlerinden biri çalışmamızda ortaya konmaya çalışılan mevzuat karışıklığıdır. Mevzuattaki bu karışıklık giderildiğinde bu konu üzerinde daha fazla öğretim elemanının çalışacağı ve daha fazla bilimsel çalışmaların yapılacağı ve ilgili kişi ve kurumların bu konuyu daha iyi anlayabileceğini düşünmekteyim.

Çalışmanın konusu olan cep telefonu ithalatı sırasındaki vergi ve diğer mali yükümlülükler ülkemiz açısından oldukça önemlidir. Çünkü cep telefonu,

tüketiciler ya da nihai kullanıcılar için vazgeçilemeyen ve gelişen teknoloji ile birlikte sürekli yenileme ihtiyacı duyulan bir eşya konumundadır. Buna karşın idare (yasa koyucu) açısından ise başta dış ödemeler dengesini bozucu etkisi olduğu düşünülen ve aynı zamanda yerli üreticiyi koruma önlemleri çerçevesinde ithalatı azaltılmak istenen bir eşyadır. Bu çatışma sonucu idare ithal cep telefonlarındaki vergi ve diğer mali yükümlülükleri artırma eğiliminde olsa bile çalışmanın ilgili kısımlarından da görüleceği üzere cep telefonu ithalatı düşmemektedir. Belki de ithalatı azaltamayan idare yurt içi satışları azaltmak için taksit yasağı uygulaması vb idari düzenlemeler ile soruna çözüm aramaktadır.

Günümüzde gümrük kıymeti 1.000 TL olan ithal bir cep telefonundan yaklaşık %55 oranında vergi ve diğer mali yükümlülükler alınmaktadır.¹²

İthalatı azaltmak için önlem alınan (yolcu beraberinde getirilen eşya ile ilgili sınırlama ve taksit yasağı) ve gümrük kıymetinin %55'ne ulaşan bir vergi yükü olan ithal bir eşyanın ithalatı azaltılmıyor ya da istenilen düzeye düşürülemiyor ise bu durumun tüketici tercihleri ile ilgili bir durum olduğunu düşünmekteyim. Bununla birlikte son bir yıllık süreç içinde cep telefonu ithalatında ki artış hızının azda olsa yavaşlamasının nedeninin vergi ve diğer mali yükümlülüklerdeki artışın değil özellikle taksit yasağı ile tüketici tercihlerinin etkilenmesi ve tüketicinin de belirli bir doyuma ulaşmış olmasıdır diye düşünmekteyim.

Kaynaklar

Bulut,M.K. (2007). Gümrük Vergisine Eş Etkili Vergi ve Mali Yüklerin Gümrük Vergisi Tanımı Kapsamında Değerlendirilmesi. *Vergi Dünyası Dergisi*, Sayı:314, 139-148.

Öz, E. (2004). *Vergilendirmede Kanunilik ve Türk Vergi Sistemi*, Ankara. Gazi Kitabevi.

Gerçek, A. (2008). Dış Ticaret Üzerindeki Mali Yükümlülükler. *Yaklaşım Dergisi*, Sayı:184,221-225.

İthalat Sırasında Ödenen Vergi ve Diğer Mali Yükler, <http://www.gumrukportali.com/hakkimizda/detay.aspx?SectionID.08.01.2015>.

Öner, E. (2014). *Vergi Hukuku ve Türk Vergi Sistemi*, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 3. Baskı. Ankara. Seçkin Yayınları.

Yurtsever, H. (2012) İthalat İşlemlerinde Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Sorunları. *Yaklaşım Dergisi*, Sayı:240 255-259.

Anti Damping Uygulamaları, İthalatçı ve İhracatçılar İçin El Kitabı, <https://www.orgtr.org/2013/anti-damping-uygulamaları-el-kitabi.pdf>. 08.01.2015.

GATT Bilgilendirme Rehberi (2009). Gelir İdaresi Başkanlığı, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Daire Bşk., GATT Müdürlüğü, Yayın No:95 Ankara.10-22.

İGEME (2010).*100 Soruda Dış Ticaret*, İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi (İGEME) Haziran 2010, Ankara.235-240.

Cep Telefonu Gümrük Tarife Bilgisi, <http://gumruk.com.tr/8517.12.00.00.11/detay>. 07.01.2015

TRT Bandrol Ücreti Oranlarının Tespitine İlişkin 2011/1406 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

Bahadır, S.(2014). Torba Yasa'dan TRT Bandrolü Çıktı, *Dünya Gazetesi* 20 Kasım 2014.

Dahilde İşleme Rejimi ve Telafi Edici Vergi, <http://www.ithalatihrcat.biz>. 05.01.2015.

Dahilde İşleme Rejimi Hakkında 2008/2 sayılı Telafi Edici Vergi Uygulaması Genelgesi

Ekonomi Bakanlığı İthalatta Koruma Önlemlerine İlişkin 2014/10 sayılı Tebliğ

Gümrük Vergisi Muafiyetine İlişkin 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, 2011/39 sayılı Genelgesi

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Posta ve Yolcu İşlemlerine İlişkin 2011/39 Sayılı Genelgesi

Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi Bilgi Notu, <https://www.immib.org.tr/web/eklenti/AB-Genelleştirilmiş-Tercihler-Sistemi.pdf>.07.01.2015.

Ekonomi Bakanlığı, Genelleştirilmiş Tercihler Sistemine İlişkin 2012/99 sayılı Tebliğ

Elektronik Kimlik Bilgisini Haiz Cihazların Kayıt Altına Alınmasına Dair Tebliğ

Öncel, M. Kumrulu, A. ve Çağan, N. (1992). Gözden Geçirilmiş ve Yenilenmiş 7. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara. 400-409.

Çelik, B. (1999). İthalde Alınan KDV ve Günümüzdeki Önemi, *Gazi Üniv. İİBF Dergisi* 2/99, 117-125.

Gümüş M. (2009) Yolcu Beraberi Radyolu Cep Telefonu İthalatında TRT Bandrol Ücreti Uygulaması Gerçekçi mi? *Yaklaşım Dergisi*, Ekim 2009, Sayı: 202238-241.

¹²1000 TL üzerinden %25 oranında özel tüketim vergisi (250 TL) ve %6 oranında TRT bandrol ücreti (60 TL) hesaplanmaktadır. Bu hesaplamalar sonucu katma değer vergisi matrahı 1.310 TL'ye yükselmektedir.1.310 TL olan katma değer vergisi matrahı üzerinden de %18

oranında katma değer vergisi hesaplanmakta (235,8 TL) ve toplam vergi (250ötv+60bandrol ücreti+235,8kdv) 545,8 TL'ye ulaşmaktadır.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Sıkça Sorulan Sorular, <https://ggm.gtb.gor.tr/sikca-sorulan-sorular/ticari/ithalat>. 05.01.2015.

2015 Yılı İthalat Rejim Kararına İlişkin 2014/7098 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

2009/15481 sayılı 4458 sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanmasına İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı

2013/5761 sayılı Özel Tüketim Vergisine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı

2011/1406 sayılı Bandrol Ücretlerine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı

2976 sayılı Dış Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun

3577 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkındaki Kanun

4629 sayılı Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanun

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu

4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu

492 Sayılı Harçlar Kanunu

4458 sayılı Gümrük Kanunu

3093 sayılı Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu

2872 sayılı Çevre Kanunu

6552 Sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve KHK Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu, (2013). 31.12.2013 Tarihli Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kurumu İstatistikler

http://www.btk.gov.tr/kutuphane_ve_veribankasi/istatistikler/ekbhchi.phphttp://www.btk.gov.tr/kutuphane_ve_veribankasi/yil_istatistikleri/ehsyib2008-13.pdf.05.01.2015.

Türkiye İstatistik Kurumu

<http://www.tuik.gov.tr>. 05.01.2015.